

Filosofie en actualiteit

Zevende avond

Over gelijkheid

- Emancipatie
- Gelijke behandeling
- Beloningen
- Mensenrechten
- Confucius
- Racisme
- Vrouw zijn
- Crisis

Emancipatie

- Pauline Kleingeld: huwelijk is primair vrijwillige liefdesrelatie
- Liefdesrelatie niet gericht op gelijke rechten en plichten
- Vrijgevochten visie op huwelijk belemmering voor vrouwenemancipatie

Emancipatie *

- Zijn liefde en rechtvaardigheid onverenigbare begrippen?
- Sluit liefde overleg uit?
- Mag overleg zich niet beroepen op principes?
- In hoeverre is het denken van vrouwen van nature anders dan van mannen?

Gelijke behandeling

- Mensen zijn van nature ongelijk; hoe kun je ze dan gelijk behandelen?
- Verlichting: ieder mens komt gelijke mate van respect en waardigheid toe
- Maar: noodzakelijke machtsongelijkheid

Gelijke behandeling 2

- Douglas Rae: gelijke behandeling niet rechtvaardig (bijv. gelijke belastingen)
- Rechtvaardige behandeling antiprincipieel
- Elk geval apart behandelen

Gelijke behandeling *

- Verschillende principes kunnen strijdig zijn in een bepaald geval. Hoe daarmee om te gaan?
- Mensen zijn niet gelijk. Ongelijkheid leidt tot ongelijke macht. Hoe moet je daarmee omgaan?

Beloningen

- 750.000 eur. / jaar, excl. bonussen
"onacceptabel"
- Distributieve rechtvaardigheid: evenredige verdeling van economische middelen, respect, waardigheid
- Adam Smith: waardigheid & respect afhankelijk van economische positie
- → gelijke verdeling van welvaart

Beloningen 2

- Adam Smith: vrije markt middel tot economische gelijkheid
- Maar: verschillende capaciteiten, talenten en ambities
- Anthony Giddens: pure meritocratie zelfondermijnend

Beloningen 3

- John Rawls: ongelijkheid toegestaan voor zover dit de zwaksten ten goede komt (difference principle)
- Iris Marion Young: zegt niets over onmeetbare zaken als vrijheid & zelfrespect
- Deze zaken primair, economische ongelijkheid secundair

Beloningen *

- Hoeveel (economische) ongelijkheid is acceptabel?
- Waarop moet die ongelijkheid zijn gebaseerd?

Mensenrechten

- Hoe universeel zijn de mensenrechten?
 - Universeel → mogen worden afgedwongen
 - Relatief → verschillen toelaten
 - Universeel, maar niet afdwingbaar
- Bepaald door algemeen menselijke rede → van toepassing op alle mensen
- Mensenrechten universeel, toepassing cultuurrelatief

Mensenrechten *

- Hoe natuurlijk zijn redelijke overwegingen (rationalisme)?
- Wat is de rol van de wetenschap hierin?
- Waar ligt de scheiding tussen principe en toepassing?

Confucius

- Confucianisme en legalisme anti-individualistisch
- Socioloog Robert Nisbet:
 - Amerikanen zien individuen, denken in categorieën
 - Chinezen zien context, denken in relaties

Confucius *

- Moeten culturele verschillen op den duur verdwijnen?
- Is er één superieur systeem?
- Welke rol speelt de geschiedenis?

Racisme

- Romeinen en Grieken racistisch ("barbarendom"), maar niet systematisch
- Verlichting: wetenschappelijke onderbouwing
 - Rationalisatie natuurlijke ongelijkheid
- Tweede wereldoorlog: perversie rassentheorieën

Racisme 2

- Hoe racistisch is Wilders?
 - Identiteit bepaald door morele overtuiging
 - Islam onveranderlijke ideologie
 - → moslims onveranderlijk

Racisme

- Waarom is racisme verwerpelijk?

Vrouw zijn

- Voorkeursbeleid noodzakelijk?
- Meritocratie: positie bepaald door verdiensten (i.t.t. afkomst o.i.d)
- Stanley Fish: onrechtvaardigheid kan slechts worden herverdeeld
- Vrouw zijn is verdienste, maar discriminatie op grond van geslacht niet toegestaan

Vrouw zijn *

- Welke rol speelt de context (old boys network)?
- Hoe moet je trends ombuigen?
- In hoeverre moet je discrimineren?

Crisis

- ~~Marx: crises inherent aan kapitalisme~~
- Kapitalisme: kapitaal privébezit
 - Prikkel tot groei
 - Omgeving profiteert mee
- Groei leidt tot crisis
 - Winstmaximalisatie door vermindering productiekosten
 - Maar werknemers ook consumenten

Crisis *

- Welke rol spelen de lagelonenlanden?
- Zijn crisismaatregelen (voedselhulp, kapitaalinjecties) niet contraproductief?